

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/972

Sayı : B.09.0.SGB.0.11-610
Konu : Balıkesir Milletvekili
Namık HAVUTÇA'nın
Yazılı Soru Önergesi

3456

.../.../2011

30 Kasım 2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 11.11.2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02.00-28582 sayılı yazınız.

Balıkesir Milletvekili Namık HAVUTÇA'nın Bakanlığımıza yönelmiş olduğu, T.B.M.M. 7/972 Esas No'lu yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdogan BAYRAKTAR
Bakan

EK :

Cevap Yazısı (3 Sayfa)

BALIKESİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN NAMİK HAVUTÇA'NIN
T.B.M.M. 7/972 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR :

Çanakkale İli Yenice İlçesi Çakır Köyü sınırları içerisinde NESKO Maden Tic. San. A.Ş. tarafından işletilmesi planlanan bakır kurşun çinko cevher zenginleştirme projesi ile ilgili olarak hazırlanan ÇED raporunun İnceleme ve Değerlendirme Kurulunca nihai olarak kabul edildiği bilinmektedir. Ayrıca, Bandırma Belediyesinin bölgede yaptığı incelemelerde cevher zenginleştirme yapılacak olan arazide zemin etüdü yapıldığına dair bulgular elde edilmiştir. Bununla birlikte, içme suları Yenice-Gönen Barajı'ndan karşılanan Yenice, Gönen ve Bandırma ilçelerinde yaşayan yurttaşlarımız ile Çakır Köyü halkı bu projenin sağlıklarını tehdit ettiği düşüncesiyle oldukça tedirgin ve rahatsızdır. Bu bilgiler ışığında;

- 1- Çakır Köyü'nde kurulması planlanan bakır kurşun çinko cevher zenginleştirme tesisin çevreye ve insan sağlığına vereceği zararlar hiç düşünülmemiştir midir? Kurulması planlanan tesisin olumsuz etkileri nelerdir?
- 2- Tesisin kurulması ile içme suyu karşılanan kentlerimizde yeraltı sularına karışacağı düşünülen ve tedirginlik yaratan kimyasalların çevreye ve insan sağlığına zarar vermeyeceği nasıl ve hangi koşullarda tespit edilmiştir?
- 3- Tesis proje aşamasında olsa dahi çevresel ve sağlık açısından önlemler alınmış mıdır? Alındı ise bu önlemler nelerdir?
- 4- ÇED raporu hangi kriterlere göre nihai olarak kabul edilmiştir? Rapor hangi gerekçelerle kabul edilmiştir?
- 5- Tesisin Gönen Barajı ve barajı besleyen kaynaklara, baraj çevresindeki arazilere ne gibi etkiler yapacağı hususunda kimlere hangi bilgiler verilmiştir? Halk bu konuda nasıl bilgilendirilmiştir?
- 6- Projenin uzun vadeli sonuçlarından sonra kaybolacak tarım arazilerinin yerine, yöre halkının hangi faaliyetlerle geçimini sağlayacağı planlanmış mıdır?
- 7- Marmara Havzası Koruma Eylem Planı'na göre Çanakkale-Balıkesir kesimindeki önemli akarsulardan olan Gönen Çayı, Gönen ilçesi öncesinde birçok parametre açısından temiz su kategorisine girmektedir. Ancak bu tesisin kurulmasından sonra Gönen Çayı'nın temiz su kategorisini nasıl etkileyecektir?

CEVAPLAR :

1,2,3,4- ÇED süreci bir projenin daha planlama aşamasında iken çevre ve insan sağlığına olası etkilerinin belirlenmesi, olumsuz etkilere karşı alınması gereken önlemlerin tespit edilmesi amacıyla uygulanır. Tesisin çevreye ve insan sağlığına olan etkileri ve alınacak önlemler, tesis faaliyete geçmeden hazırlanan ÇED Raporunda belirlenir.

Bakanlığımızca, ÇED Raporu sunulan projelerle ilgili olarak, projenin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin irdelenmesi, olumsuz etkilerinin yok edilmesi ya da minimuma indirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla inceleme ve değerlendirilmelerde bulunulmakta, ilgili kurumların görüşleri alınmakta ve ÇED Yönetmeliği, Çevre Kanunu ve ilgili mevzuat esas alınarak karar verilmektedir.

Proje ile ilgili olarak; ÇED Yönetmeliğinin 8 inci maddesi uyarınca Sağlık Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü,

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Çanakkale İl Özel İdaresi, Çanakkale Valiliği, Plan ve Stratejik ÇED Dairesi Başkanlığının içinde bulunduğu İnceleme-Değerlendirme Komisyonu oluşturulmuştur.

Komisyonun çalışması neticesinde kurumların verdiği olumlu görüşler doğrultusunda Bakanlığımızca ÇED Olumlu Kararı verilmiştir.

ÇED Raporunda, kurulması planlanan Tesisin çevreye ve insan sağlığına etkileri ile alınacak önlemler aşağıda yer almaktadır.

- Tüvenan (ham halde) cevherin tesise nakliyesi ile kırma-eleme işlemlerine tabii tutulması sırasında toz emisyonu açığa çıkacaktır. Söz konusu toz emisyonlarının önlenmesi amacıyla; proje kapsamında yer alan kırma-eleme tesisi; kapalı ortam içerisine alınarak, torbalı filtre sistemi kurulacaktır. Bu sayede kırma ve eleme işlemleri sırasında, dış ortama toz çıkışı olmayacaktır. Tesisin işletilmesi aşamasında cevherin tesis alanına taşınması sırasında, kullanılacak nakliye yolunda araçların hareketleri nedeniyle meydana gelecek tozumu önlemek amacıyla nakliye sırasında yollar spreyleme ile sulanacaktır.
- Proje için 04.06.2010 tarihli Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda, Akustik Rapor hazırlanmıştır. Akustik Rapor'da projenin işletme aşamasında gerçekleştireceği faaliyetler sırasında oluşacak gürültünün tespitine yönelik hesaplamalar yapılmıştır. Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği'nde belirtilen hususlara uyulacağı ÇED Raporunda taahhüt edilmiştir. Bu bağlamda; anılan Yönetmelikte (*Endüstri tesisleri için çevresel gürültü sınır değerleri*) belirtilen sınır değerlerin aşılmayacağı belirtilmiştir. Ayrıca işletme aşamasındaki gürültü seviyesinin; 3000 metre mesafedeki en yakın yerleşim birimi olan Çakır Köyü'ne ulaştığında; Yönetmelik sınır değerlerinin çok altında olduğu belirlenmiş olup, veriler ışığında Çakır Köyü'nün gürültüden etkilenmesinin söz konusu olmayacağı sonucuna varılmıştır.
- Yapılan analiz sonucunda prodesten çıkan atıkların ilgili Yönetmelik hükümleri gereğince II.Sınıf Düzenli Depolama Tesisinde depolanabilir olduğu belirlenmiştir. Atık barajlarının inşası konusunda ülkemizde yetkili ve en deneyimli kurum olan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün de içerisinde yer aldığı İnceleme-Değerlendirme Komisyonu üyelerince uygun görülen alan, atık depolama alanı olarak belirlenmiştir. Toprak yapısı, yer altı ve yerüstü suları dikkate alınarak atık depolama alanının tasarlanması sağlanmıştır. ÇED Raporunda, atık barajının en az 50 cm sıkıştırılmış kil ve üzerine 2,5 mm kalınlığında jeomembran serilerek geçirimsizliğinin sağlanacağı taahhüt altına alınmıştır.

Atık barajının inşaat işlemleri DSİ 25. Bölge Müdürlüğü'nün kontrolünde gerçekleştirilecektir. Ayrıca, DSİ Genel Müdürlüğü gözetiminde atık depolama alanının membranda en az 1 adet, mansabında da en az 2 adet gözlem kuyusu açılacak olup, en az 30 yıl boyunca periyodik olarak atık barajının izlenmesi sağlanacaktır.

Bütün bu hususların yanında, atık barajındaki su devridaim yapılarak tesiste sürekli olarak kullanılacağı için alıcı ortama herhangi bir proses suyu deşarjı yapılması söz konusu değildir.

Bu nedenlerle, yer altı suyuna herhangi bir kimyasalın karışması ve insan sağlığını etkilemesi söz konusu olmayacaktır.

- Proje konusu faaliyetin işletme aşamasında; personel kaynaklı evsel nitelikli katı atıkların, Tesis ünitelerinin bakım-onarımlarından kaynaklanacak atıkların (atık yağ vb.), tıbbi atıkların, arıtma çamurunun ve diğer atıkların (atık pil, kâğıt atığı, bitkisel atık yağ, toner vb.) oluşumu söz konusudur. Bu kapsamda oluşacak atıklar ile ilgili hesaplamalar, değerlendirmeler ve alınacak önlemler ÇED raporunda detaylı olarak verilmiş olup, ilgili yönetmelik hükümlerine göre bertaraf edilmesi taahhüt altına alınmıştır.

5- ÇED Yönetmeliğinin 9 uncu maddesi hükmü gereği, Projeye ilişkin ÇED sürecine halkın katılımını sağlamak, proje hakkında bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak amacıyla 30.07.2009 tarihinde “ÇED Sürecine Halkın Katılımı Toplantısı” gerçekleştirilmiştir. Toplantıya İl Müdürlüğümüzün yetkilileri ile Çakır Köyü ve civarında yaşayan yöre halkının katılımı sağlanmıştır.

Halkın katılımı toplantısında belirtilen olası su kirliliğine ilişkin endişeler doğrultusunda ve DSİ Genel Müdürlüğünün atık depolama alanının yeri ve konumunu uygun bulmaması nedeniyle atık depolama alanının yeri değiştirilmiştir.

6- Proje alanının içerisinde tarım alanları bulunmamaktadır.

7- DSİ 25. Bölge Müdürlüğü ile yapılan görüşmeler sonucunda proje alanının, Gönen Barajı havzasının uzun mesafeli koruma alanı içerisinde kaldığı belirlenmiştir. Mevzuatımıza göre bu alanda Tesis kurulmasını engelleyici herhangi bir durum söz konusu değildir.

Projenin inşaat, işletme ve işletme kapandıktan sonra olabilecek çevresel etkilere ilişkin izleme programı ÇED Raporunda belirlenmiştir.

Özellikle; Tesis kapandıktan ve rehabilitasyon işlemleri tamamlandıktan sonra da olabilecek çevresel etkilerin tespiti amacıyla belirlenen zaman dilimlerinde ve gerekli görülen hallerde, gözlem kuyularından, tesisin etki alanındaki yerüstü sularından ve topraklardan numuneler alınarak analizleri yaptırılacak ve sonuçlar İl Müdürlüğü ile DSİ 25. Bölge Müdürlüğü'ne düzenli olarak verilecektir.

Kapatma sonrası gerekli izleme çalışmalarının devam ettirilmesi kapsamında; Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliğin 27 nci maddesi uyarınca, yeraltı suyu gözlem kuyularından izleme işlemleri 30 yıllık bir dönemde sürdürülecektir.

